

Započeti program davne 1993. godine obezbeđivao je dnevno topli obrok za 180 korisnika. Program doživljava ekspanziju 1999 godine u septembru kada Crveni krst formira svoju kuhinju i dnevno obezbeđuje 3.000 obroka koja se distribuira u 21. mesnu zajednicu na teritoriji Opštine Subotica.

Tokom 2000 godine podeljeno je ukupno 1.100.000 obroka. Zbog objektivnih poteškoća u obezbeđivanju prehrambenih artikala iz donacije, tokom 2001 godine dolazi do smanjenja broja korisnika bez obzira na to da istovremeno broj potencionalnih korisnika raste obzirom na to da po raznim osnovama sve je veći broj lica u stanju socijalne potrebe.

Od 2002 godine do danas u kontinuitetu se hrana putem kuhinje Crvenog krsta obezbeđuje za 1050 odnosno 500 korisnika na čitavoj teritoriji Opštine – Grada Subotica.

Program kuhinja Crvenog krsta od početka do danas može da egzistira zahvaljujući velikom broju volontera koji nesebično daju svoje vreme i rad iz isključivo humanih pobuda. U interesu programa Crveni krst Subotice je obezbedio kompletnu opremu za kuhinju koja može obezbediti ishranu dnevno i do 6.000 korisnika.

Tabelarni pregled broja korisnika i broja podeljenih obroka u programu
Kuhinje Crvenog krsta Subotica

Godina	Planirani broj korisnika	Planirani broj kuvanih obroka	Stvarni broj Korisnika * Poseban angažman Crvenog krsta	Podeljeni broj Kuvanih obroka
1	2	3	4	5
2000	3.000	1.080.000	3.000	1.100.000
2001	3.000	1.080.000	3.000	1.100.000
2002	1050	378.000	1050	378.000
2003	650	135.550	650	134.550
2004	650	104.000	650	104.000
2005	320	60.800	516	111.282
2006	320	60.160	388	75.000
2007	320	69.120	351	85.410
2008	320	78.080	400	94.720

Ukupnu realizaciju programa kuhinje omogućuju Nacionalno društvo . Crveni krst Srbije, Robne rezerve Vlade Republike Srbije, donatori iz zelje i inostranstva, lokalna samouprava i veliki broj humanista volontera.

“SAMO JELO ILI NEŠTO VIŠE”

* Psihološki aspekt programa.

U cilju odredjeivanja problema, neophodno je prvo utvrditi ko su uopšte ti ljudi koji u narodnim kuhinjama uzimaju obrok ?

U kakvom psihološkom stanju se oni nalaze, koje su sve pretnje ako se to stanje nastavi ili potraje, kome se čovek u takvim stanjima obraća, od koga može da traži pomoć i od koga i kada je dobijao kako to njemu poboljšava psihološko stanje, kako se to reflektuje na njegove stavove, na njegov svakodnevni život ?

Dakle prvo pitanje koje bi trebalo da generalno odgovori na sva druga pitanja je ko su ljudi koji su u stanju te akutne potrebe da traže makar jedan obrok hrane dnevno, da budu zavisni od neke organizacije .

Najgrublja definicija je da su to ljudi koji su ostali bez materijalnih sredstava za osnovne životne potrebe, pa i za hranu. Sada kada to znamo možemo da vidimo kako se osećaju zbog toga što su to što jesu.

Psihološki gledano može se sasvim pouzdano zaključiti da se kod tih ljudi radi o osećaju ugroženosti koja podrazumeva strah od dalje ugroženosti i uopšte jedan generalni strah. Strah je najbolja podloga za mnoge bolesti i mnog reakcije koje nisu primerene pretpostavljenom ponašanju, socijalnom pre svega. Kada je u pitanju strah i ugroženost možemo da kažemo da ljudi koji su u takvom stanju traže, ili razmišljaju, bore se da pronadju rešenje i izlaz iz tog stanja. U toj borbi oni mogu da dodju u stanja koja su veoma neželjena kada je u pitanju njihovo psihološko zdravlje. Najveća opasnost koja im pretila u takvom stanju produžene ugroženosti je gubljenje integriteta ili skoro, opasnost od raspada psihološkog integriteta. Naravno, uz strah koji je dominantan sve do panike, može da dodje i do stanja da se pojave takve reakcije koje su neprilagodjene, koje mogu postati neurotične, čak i psihotične reakcije. Kako se to manifestuje ? Različiti ljudi različito reaguju. Kod jedne grupe ljudi najčešće se javlja agresivnost koja može da bude usmerena prema drugim ljudima, prema institucijama, prema državi, ili autodestrukcija odnosno agresija prema samom sebi.

Ta grupa je najveća koju prepoznajemo na terenu. Kod druge grupe ljudi prisutna manifestacija je povlačenje u depresiju, svojevolljno bežanje u (samo) izolaciju. "Odlazak u depresiju" često može da bude težak jer se radi o pravim patološkim stanjima. To su velike opasnosti kod ljudi koji se nalaze u stanju socijalne potrebe i stanju ugroženosti.

Kako bi mogli da vidimo kako se ljudi osećaju zbog toga što su u takvom stanju najčešće nam pomaže njihova apatičnost, bezvoljnost, osećaj bezperspektivnosti i osećaj redukovanih kontakata sa drugim ljudima. Oni ne žele da mnogo pričaju sa drugima, nervozni su, nezadovoljni, skraćuju svaki kontakt na minimum. Ljudi koji su obrazovani i koji su na neki način odredjeni nivo vaspitanja često regresiraju na mnogo niže nivoe nego što bi se od njih realno očekivalo. To se sve na kraju svodi na stanje koje zovemo stanjem usamljenosti.

Ono je vrlo karakteristično za ljude koji su ugroženi i stari. Starost sama po sebi znači ugroženost jer slabe sve sposobnosti, opadaju, pa je već to stanje ugroženosti. Usamljenost je "spas" od toga, a u stvari je bežanje, jer u borbi sa realnošću takav čovek ne može sam da se izbori. Diže ruke i predaje se, odlazi u usamljenost. Kada čovek udje u stanje usamljenosti vrlo teško iz nje izlazi.

Ponekad je mala pomoć preventivno veoma jaka i može da spreči neslućene posledice. Tako je i u ovom slučaju kada govorimo o pomoći koju radi humanitarna organizacija. Ovim želim da naglasim da pružanje te male pomoći NESME PREVIŠE DA ČEKA.

Postoji dva nivoa od kojih ljudi očekuju ili traže pomoć. Prvo to je njihova neposredna okolina, komšije ili neka udruženja. Najčešće tu se radi o ramenu za plakanje gde će se čovek izjadati, izneti svoju situaciju, reći nešto o svojoj mucu i tražiti informacije o mogućim putu rešavanja svojih problema.

Druga grupa njihovih ciljeva u traženju rešenja su visoko organizovani delovi društva koji mogu da im pruže organizovanu, kompetentnu i kvalitetnu pomoć. Tu se pre svega sada misli na CRVENI KRST a i na druge nevladine organizacije.

Ove organizacije im ulivaju nadu i sigurnost i sada idemo obrnutim redosledom. Ono što se gubi osećanjem ugroženosti dobija se osećanjem sigurnosti.

Ako je ugroženi čovek siguran da će jedan topli obrok dobiti tačno u određeno vreme, na tačno određenom mestu, od profesionalno organizovanih organizacija koji to rade za nekoliko hiljada ugroženih ljudi, a ne za pedeset pa da danas ima a sutra ko zna daleko će biti hrane, svako može da zaključi da će to trajati i da je sasvim pouzdano da je namera organizacije dobra i dugoročna.

To sve uliva sigurnost i poverenje. Kada čovek ima sigurnost nestaje apatija, nestaje strah od usamljenosti i napuštenosti.

Jedna prateća pojava uz to što se daje (dobija) pomoć, u ovom slučaju topla hrana, kao garant da će čovek opstati, jeste činjenica jeste da se on tamo kreće sa ljudima slične sudbine. Sa njima može da razgovara, razmenjuje iskustva i da sazna nešto više što bi inače želeo da sazna od ljudi slične sudbine.

U psihologiji je poznato kao jaka terapijska situacija takozvani ugodan razgovor. To podrazumeva i važi za sve kategorije ljudi. Stanje i prilika da dva čoveka razmenjuju informacije i pričaju tako da jedan drugog pomažu.

Prema tome **KAZAN NIJE SRAMOTA, NEGO PROBLEM PROLAZNOG STANJA U KOME SE ČOVEK NALAZI.**

Siromaštvo u Srbiji

"Siromaštvo i radost nikada ne spavaju zajedno", glasi portugalska izreka.

"Niko ne može biti pametan ako mu je prazan želudac", George Eliot.

Glad nas jede .

Beda savija kičmu, usporava korak, gasi glas, hvata za oči kao nevidljiva, lepljiva paučina, nepovratno i nepopravljivo mesi čoveka, steže oko njega svoje granice, odvaja ga zauvek od radosti, tako da mu ništa ne može pomoći, ni novac, ni najpovoljnija promena životnih uslova jer nije više sposoban da ih primi.

(Ivo Andrić)

U Parizu 17.10.1987. oko sto hiljada ljudi odalo je poštu žrtvama gladi i nasilja i objavilo da odbija ekstremno siromaštvo, pozivajući čovečanstvo na ujedinjenje i poštovanje ljudskih prava.

Generalna skupština UN proglasila je 17 Oktobar 1992. godine za Medjunarodni dan borbe protiv siromaštva i pozvala sve zemlje članice da preduzmu mere za njegovo suzbijanje.

Iako je u poslednjoj deceniji broj siromašnih u svetu smanjen za skoro deset procenata, na planeti i dalje svake 4 sekunde neko umre od gladi. Godišnje, uglavnom zbog pothranjenosti, umire oko 10 miliona dece.

Prema aktuelnoj analizi FAO, svetske organizacije za ishranu iz Rima, broj hronično gladnih ljudi u svetu će se prepoloviti sa sadašnjih 776 miliona na 440 miliona osoba, ali do 2030 god. Rokovi za iskorenjivanje gladi već su pomereni, tako da su neostvarive projekcije da će se to desiti do 2015 god., sto je zacrtano jos 1996 god. na Svetskom samitu o hrani, procenjuju stručnjaci ove organizacije.

Prema najnovijim podacima, u Srbiji se oko 20% stanovništva nalazi ispod granice siromaštva.

Uzroci siromaštva

Pored sličnosti sa zemljama u tranziciji i zemljama u razvoju, siromaštvo u Srbiji ima i mnoge specifičnosti. Siromaštvo u Srbiji prvenstveno je posledica dramatičnog pada BDP (sa 2.696 \$ u 1990 g. na 1.035 \$ u 2000 g. po stanovniku, bez Kosova i Metohije), kao i dohotka tokom 90-tih godina. Pad društvenog proizvoda i standarda građana, hiperinflacija, rast nezaposlenosti itd. posledice su raspada bivše SFRJ, međunarodne izolacije/ sankcija, ratova i bombardovanja Srbije. Ekonomske aktivnosti su drastično smanjene usled desetogodišnje opšte političke i društvene krize. Teško ekonomsko i socijalno stanje otežano je velikim prilivom raseljenih lica čiji broj (oko 750.000) je u pojedinim godinama dostizao i do 10 % ukupnog stanovništva; danas, taj broj je i dalje vrlo značajan, oko 480.000 raseljenih.

Gde je siromaštvo najprisutnije?

Siromaštvo u Srbiji koncentrisano je u tradicionalno nerazvijenim područjima na jugu i jugoistoku zemlje, a posle 90-tih, pojavilo se i u sasvim novim područjima (pojedine oblasti Centralne Srbije). Siromaštvo je veće u seoskim nego u gradskim sredinama. U ruralnim područjima jugoistočne i dela zapadne Srbije ono čini 25 % ukupnog broja siromašnih odnosno 14 % ukupnog stanovništva.

Siromaštvo je vrlo izraženo kod mnogih socijalnih grupa kao sto su: stare osobe, raseljena lica, osobe sa invaliditetom, deca, Romi, ruralno siromašno stanovništvo, neobrazovani i nezaposleni. Veza između nezaposlenosti i siromaštva je najdirektnija, tako da je jedan od glavnih uzroka siromaštva velika nezaposlenost. Oko 30 % radno-sposobnog stanovništva se vodi pod - nezaposlenima.

Kriterijumi za određivanje granice siromaštva

Granica siromaštva u Srbiji određena je potrošnjom po potrošačkoj jedinici u proseku manjoj od 72 evra mesečno. Prema toj odrednici, ispod ove linije siromaštva nalazi se 10 % stanovništva Srbije ili oko 800.000 građana. Kada se uzme u obzir stanovništvo koje se nalazi neposredno iznad linije siromaštva, i koji čine kategoriju "materijalno nedovoljno obezbeđeni", procenat siromaštva se povećava na 20 % stanovništva ili 1.600.000 građana.

Jedan od osnovnih aspekata siromaštva predstavlja nemogućnost za redovnom i odgovarajućom ishranom, čije su posledice, između ostalog, i nesposobnost praćenja nastave, nesposobnost za rad itd., sto na dugoročnom planu ima tendenciju progresivnog pogoršavanja.

Siromaštvo u Srbiji u odnosu na druge zemlje u tranziciji

Iako je u značajnoj meri osiromašila u proteklih 15 godina, Srbija se i dalje nalazi u kategoriji srednje razvijenih zemalja i pored toga što se nalazi na lestvici nizoj od pre početka krize 90-ih. Na teritoriji zapadnog Balkana, siromaštvo je najmanje prisutno u Hrvatskoj (8,4 %) a najviše u Albaniji (preko 25 %) i na Kosovu gde 50 % ukupne populacije živi ispod zvanične linije siromaštva. U poredjenju sa zemljama u regionu istočne Evrope, siromaštvo u Srbiji je približno na istom nivou kao u Rumuniji (10,5 %), manje nego u Albaniji, a veće nego u Bugarskoj i Poljskoj. Ali na neki način, Srbija se ne

razlikuje od ostalih zemalja u tranziciji po tome da siromaštvo ostaje ruralni fenomen. Vreme tranzicije najteže podnose oni koji gube posao, ali i mladi ljudi.

Potreba za interakcijom vlade sa drugim učesnicima u borbi protiv gladi

Vlada je započela proces tranzicije 2001. godine putem modernizacije, restrukturiranja i privatizacije privrede, racionalizacije neprivrednih delatnosti kroz masovna otpuštanja zaposlenih, čime se povećavaju socijalni problemi. Stoga, **potrebno je, s jedne strane, smanjiti siromaštvo a s druge strane sprečiti nova siromaštva.**

Mada je situacija poboljšana u periodu 2001-2003, pre svega kao rezultat početka reformi i međunarodne podrške, što je omogućilo određeni rast BDP, zarada, penzija itd, to je suviše kratak period da se nadoknadi jaz nastao u prethodnoj deceniji. Nivo siromaštva je još uvek visok (svaki deseti građanin Srbije živi u siromaštvu), te je **potrebna dodatna briga o ugroženima** jer postoji realna opasnost nastanka novih oblika siromaštva kao posledica sprovođenja neophodnih ekonomskih i društvenih reformi.

Višedimenzionalni pristup smanjivanja siromaštva, pored značajnih finansijskih sredstava, **zahteva velike organizacione napore**, usaglašavanje republičkog i lokalnog nivoa, utvrđivanje sektorskih i drugih prioriteta, **intenzivnu saradnju** državnih institucija, civilnog i nevladinog sektora, međunarodnog faktora, profesionalnu podršku, a pre svega iskrenu želju i spremnost svih učesnika da aktivno i odgovorno učestvuju u celokupnom procesu.

Jedan od tih učesnika je i Crveni krst Srbije kao nacionalno društvo, odnosno Crveni krst Subotice sa svojim realnim kapacitetima i resursima koje je stekla i stvorila u proteklih više od petnaest godina svojim neumornim i nesebičnim radom i ugledom.

Strategija za smanjenje siromaštva u Srbiji

U cilju rešavanja krize nastale 90-tih, koja je proizvela siromaštvo pogodivši sve društvene slojeve, Vlada Republike Srbije je, krajem 2002. god., pristupila izradi Strategije za smanjenje siromaštva (SSS). Polazne osnove, strateški pravci i načini pripreme Strategije i njenog sprovođenja definisani su u Polaznim osnovama SSS koje su odobrile Svetska banka i MMF. SSS u Srbiji predstavlja srednjoročni razvojni okvir usmeren na smanjenje ključnih oblika siromaštva, stvaranjem materijalnih i drugih preduslova, kao i pružanje šansi svakom da obezbedi egzistenciju sebi i svojoj porodici.

SSS polazi od siromaštva kao višedimenzionalnog fenomena koji, pored nedovoljnih prihoda za zadovoljenje osnovnih životnih potreba, podrazumeva i aspekte vezane za ljudska prava kao što su mogućnost zapošljavanja, odgovarajući stambeni uslovi, adekvatan pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvenim, obrazovnim i komunalnim uslugama.

Prema prvom vladinom izveštaju o sprovođenju strategije za smanjenje siromaštva, novac se ulaže u sve za šta se veruje da smanjuje siromaštvo: ekonomiju, zapošljavanje, zdravstvo i obrazovanje. Jasno je da se siromaštvo mora rešavati kroz sve institucije od Ministarstva za rad, zapošljavanje i socijalnu politiku do centara za socijalni rad. Međutim, zbog linearnog budžetskog sistema, nemoguće je utvrditi direktnu vezu između određenih izdataka i ostvarenih efekata.

Strategijom za smanjenje siromaštva postavljen je **cilj da se siromaštvo u Srbiji prepolovi do 2010. god.** odnosno da se eliminišu najizraženiji oblici siromaštva posebno prisutnih u nerazvijenim područjima i koncentrisanih među socijalno najugroženijim grupama. Ovaj cilj je teško ostvarljiv bez inostrane pomoći, humanitarnih organizacija i donatora, posebno ukoliko privredni rast bude neznatan..

Najugroženije kategorije stanovništva

1) **Deca** sačinjavaju kategoriju sa natprosečnim rizikom siromaštva.

Od oko dva miliona mališana i mladih do 18 godina u Srbiji, gotovo **trećina živi u siromaštvu** (podaci stručnjaka Instituta za socijalnu medicinu u Beogradu, autora publikacije "Deca i siromaštvo"- april 2006.god.). Oko 700.000 dečaka i devojčica je na razne načine, najčešće kombinovane, teško pogođena bedom. Ova brojka je znatno veća od cifre zvanične statistike, koja govori da u Srbiji u siromaštvu živi "samo" nešto više od 200.000 dece. Razlika je ogromna, ali do ove manje brojke, statističari su došli primenom koncepta koji se zasniva na određivanju minimalnih sredstava neophodnih za preživljavanje, koje je odredila Svetska banka. Tako, po njoj, svako ko u Srbiji dnevno troši manje od 2,4 američka dolara ili 172,1 dinar, po osobi, jeste siromašan. Ovde je reč o relativnom siromaštvu. Naša realnost, nažalost, mnogo je crnja. Zato su i podaci Instituta za socijalnu medicinu, realniji, zasnovani na znatno većem broju podataka, uzetih od samih siromašnih ljudi. Da je kao donja linija uzet evropski prosek od 2,9 dolara, broj ekstremno siromašne dece bio bi 400.000. Siromaštvo ima mnogo lica i ne definišu ga samo kriška hleba i šolja mleka. **Sva ova deca rastu bez podsticaja, adekvatne zdravstvene zaštite, sa smanjenim higijenskim navikama, bez kulturnih sadržaja i sportskih aktivnosti. Nedostaje im sve, od pristojnog krova nad glavom, čiste postelje, obroka, odeće, obuće. Svako deseto dete je neuhranjeno. Nebriga o deci i mladima i njihovim osnovnim razvojnim potrebama vode samo u jednom smeru - ka stvaranju društva traumatizovanih odraslih. Kakva budućnost čeka Srbiju u kojoj je danas 400.000 dece gladno i žedno? Siromaštvo se odražava na njihov mentalni razvoj, a deca koja odrastaju u bedi, nose taj pečat do kraja života.**

Anketa o životnom standardu stanovništva pokazala je da je najkritičnije u više-porodičnim domaćinstvima u kojima se beda prenosi s generacije na generaciju. Najviše su pogođena deca uzrasta od 7 do 14 godina. Od oko dva miliona dece, koliko je trenutno u Srbiji, 12,7 % ovog uzrasta su bez osnovnih sredstava za život. Onih starijih, od 15 do 18 godina, pogođenih siromaštvom je 11 %. U porodicama nezaposlenih roditelja živi 21,3 % materijalno ugrožene dece. Dalekosežni cilj Srbije je ekonomska stabilnost zemlje. Siromaštvo se može smanjiti ako je rast BND 4,5 % i u kontinuitetu 10 godina. **Mogu li deca praznog stomaka da sačekaju taj spasonosni dan?**

Pokazatelji siromaštva kod dece su: pothranjenost u toku detinjstva (zbog neuhranjenosti trećina dece u predškolskim ustanovama je anemična), češća razboljevanja, problemi u školovanju (zakasnelo upisivanje u školu, osipanje vec u toku osnovne škole, ponavljanje), problemi u fizičkom razvoju (deformiteti, zaostajanje u razvoju, posledice hroničnih bolesti), neki oblici socijalne devijantnosti (maloletnička delikvencija itd.). Ovi pokazatelji siromaštva se ponekad javljaju kao izolovani a češće kao kombinovani, pa i kumulativno.

2) Posmatrano prema godinama starosti najsiromašnija su **lica stara** iznad 65 godina. Oni čine skoro četvrtinu ukupnog broja siromašnih, a 17 % ukupnog stanovništva. Njihov rizik siromaštva je za 40 % veći od proseka populacije i pogadja najviše one bez penzija. Najveće učešće u kategoriji starih lica imaju penzioneri (69 %), a ostale kategorije imaju manje učešća: izdržavana lica (22 %), poljoprivrednici (7 %) i ostali.

3) U odnosu na ostale ugrožene grupe, **Romi** su najsiromašniji i najugroženiji. Njihov stvarni broj je veći od 300.000 a zvanično ih ima 108.000 u Srbiji. Kod njih postoji najveća opasnost reprodukcije siromaštva i ono se ispoljava u svim ključnim oblastima kao što su zapošljavanje, obrazovanje, zdravlje, stambeni uslovi. Životni vek Roma znatno je kraći od ostale populacije što pokazuje da se tokom celog života nalaze u uslovima rizičnim za zdravlje.

4) Siromaštvo je jedno od relevantnih obeležja života **osoba sa invaliditetom**, kojih ima oko 350.000 u Srbiji. Najveći broj dece (79 %) ometene u razvoju nalazi se ispod granice siromaštva. Prihodi porodica koje imaju osobe sa invaliditetom veoma su niski i može se opravdano smatrati da su oni natprosečno ispod linije siromaštva. Preko 70 % osoba

sa invaliditetom ima jako niske prihode i spada u siromašne. Samo 13 % njih ima priliku da radi, dok samo 1/3 zaposlenih ima radno mesta prilagodjeno potrebama.

5) Siromaštvo žena je u podjenakoj meri determinisano činiocima koji utiču na obim siromaštva u stanovništvu u celini kao i onim činiocima koji se odnose na žene posebno.

Pokazatelji nepovoljnijeg ekonomskog položaja žena su: stopa nezaposlenosti je veća (26 %) u odnosu na muškarce (20 %), razlika u posedovanju nekretnina (samo 17 % žena poseduje stanove, za razliku od 31 % muškaraca), žene u proseku imaju za 15 % manju zaradu od muškaraca, duže čekaju na posao itd.

6) Nezaposleni su suočavaju sa najvećim rizikom siromaštva: 59,4 % većim od proseka populacije. Oni su direktno ugroženi jer nemaju posla. Zvanična stopa nezaposlenosti u Srbiji približava se 30% odnosno broju oko milion ljudi od kojih su 48 % mladi (nezvanično određeni broj nezaposlenih radi u sivoj ekonomiji). Visokog procenta, rešavanje problema mladih je prepoznat kao prioritet. Struktura nezaposlenih je vrlo nepovoljna: dominantno učešće najmladje starosne grupe u ukupnoj nezaposlenosti, dugoročni karakter nezaposlenosti s obzirom da preko trećine nezaposlenih traži posao više od godinu dana itd.

Umesto zaključka...

Siromašne porodice, i njihova deca, pomoć najčešće traže od rođaka, prijatelja i komšija, dok su državne institucije na nivou lokalnih vlasti, **tek na šestom mestu** onih na koje se siromašni mogu osloniti u rešavanju svakodnevnih problema.

Analitičari koji istražuju siromaštvo u Srbiji kažu da je statistika jedno a život nešto sasvim drugo - broj siromašnih premašio je zvanične podatke. S time je saglasna i Bosiljka Maksimović, socijalni psiholog. Dovoljno je, kaže ona, da pogledate lica ljudi, na ulici, u našem neposrednom komšiluku, da razmenite s njima reč-dve, i biće vam jasno da žive u bedi, ali je mnogima ispod dostojanstva da traže pomoć... A ovde nastaje novi problem sa kojim se takodje treba suočiti, **a to je stigmatizacija.**

Dok čitate ovaj uvod, razmišljajte o tome koliko porodica živi u neodgovarajućim uslovima, koliko dece u ovom trenutku se ne hrani adekvatno, koliko osoba sa invaliditetom ne može da koristi zakonom garantovana prava, koliko se ljudi odlučuje na samoubistvo zbog siromaštva, koliko je kuća uništeno u poplavama... koliko je ljudi u bedi i nesreći.

**STRATEGIJA RAZVOJA SOCIJALNE ZAŠTITE U OPŠTINI SUBOTICA 2008 –
2012 GODINE (Sl list SO SUBOTICA broj 40/2007)**

OKOSP – Strateško planiranje socijalne zaštite
Sektorijalna grupa
Siromaštvo i nezaposlenost

**STRATEGIJA RAZVOJA SOCIJALNE ZAŠTITE
SMANJENJA SIROMAŠTVA I NEZAPOSLENOSTI**

*** SEPARAT ***

- *Siromaštvo i nezaposlenost.*

Sadržaj:

*	Uvod -opis stanja	Stanovništvo	3 - 4
		Zaposlenost-nezaposlenost	5 - 6
		Privreda	6
		Poljoprivreda	6 - 7
		Izbegla i prognana lica	7
		Romi u zajednici	7
*	SWOT analiza . Tema: smanjenje siromaštva -rezime		9
*	SWOT analiza. Tema: smanjenje nezaposlenosti – rezime		9
*	Hipotetički zaključak vezano za OPIS STANJA		10
*	Ciljne grupe Strategije za smanjenje siromaštva i nezaposlenosti		10
*	Uporište u Nacionalnoj strategiji za smanjenje siromaštva		11
*	Definicija strateških dilema		12
*	Definicija strateških pravaca		12
*	Definicija strateških ciljeva		12
*	Definicija strateških zadataka		12

OPIS STANJA

I. Stanovništvo. Analizirajući kretanje **ukupnog broja stanovništva** opštine Subotica do 1981. godine evidentirana je tendencija rasta, a od 1981. do poslednjeg popisa 2002. ta tendencija je obrnuta. Smanjenje broja stanovnika je naročito izraženo u manjim naseljima, dok je broj stanovnika u gradu skoro identičan sa brojem stanovnika iz prethodnog popisa. Kao posledica nepovoljnih demografskih kretanja subotičke opštine, sa aspekta **starosne strukture** karakteristična je kvalifikacija **”duboka starost”**, što je rezultat sledećih promena:

1. smanjeno učešće populacije do 15 godina starosti sa 30,9% iz 1948. godine na 22,9% u 1991. godini i na 15,4 % u 2002. godini.
2. istovremeno je uočeno povećanje učešća populacije preko 65 godina starosti sa 5,6% iz 1948. godine na 10,5% u 1991. godini i na 15,5 % u 2002. godini.
3. Prema popisu iz 2002. godine Subotica broji ukupno 148.401 stanovnika koji žive u 56.583 domaćinstava. Broj stanovnika Opštine poslednjih dvadeset godina ima trend opadanja i on je manji za 4,18 % ili 6.210 stanovnika.

Prema poslednjem popisu (2002.godine) prosečna starost stanovništva iznosi 40,1 godinu i spada medju najstarije Opštine u Republici Srbiji.

Broj gradjana do 64 godina života iznosi 124.848 lica što čini 84,13 % ukupne populacije, dok stariji od 65 godina čine 23.553 lica što čini 15,87 % ukupne populacije.

Tabela broj 1. Starosna i polna struktura stanovništva Opštine Subotica.

STAROST	UKUPNO	POL	
		M	Ž
0 - 4	6.866	3.534	3.332
5 - 9	7.531	3.845	3.686
10 - 14	8.485	4.382	4.103
15 - 19	9.783	4.961	4.822
20 - 24	10.600	5.416	5.184
25 - 29	10.129	5.091	5.038
30 - 34	9.206	4.596	4.610
35 - 39	10.260	5.022	5.247
40 - 44	11.007	5.434	5.573
45 - 49	12.380	6.135	6.245
50 - 54	11.245	5.577	5.668
55 - 59	8.872	4.163	4.709
60 - 64	8.529	3.879	4.650
65 - 69	8.366	3.672	4.694
70 - 74	6.807	2.660	4.147
75 - 79	4.507	1.487	3.020
80 - 84	2.111	627	1.484
85 - 89	886	251	635
90 - 94	301	100	201
95 - i više	43	13	30
Nepoznato	478	235	243

23.553

UKUPNO	148.401	71.080	77.321
---------------	----------------	---------------	---------------

Izvor: Izveštaj Centra za socijalni rad Subotica za 2006. godinu.

Tekst delom iz Strategija ekonomskog razvoja Opštine Subotica .

Tabela broj 2. Stanovništvo Subotice 2002. godine po mestu stanovanja (gradsko - ruralno)

OPIS	UKUPNO	%	MUŠKARCI	ŽENE
Subotica	148.401	100	71.080	77.321
Gradsko	107.760	72,61	51.050	56.710
Ruralno	40.650	27,39	20.040	20.610

Izvor: Diplomski rad Ćuk Bojane strana broj 9.

- 3 -

Tabela 3: Naselja Opštine Subotice (Ruralno područje), izuzimajući Suboticu i Palić, imaju sledeći broj stanovnika (popis iz 2002.godine):

RBROJ	NAZIV NASELJA	BROJ STANOVIKA
1	Bački Vinogradi	2.039
2	Bačko Dušanovo	741
3	Bajmok	8.586
4	Bikovo	1.824
5	Đurđin	1.746
6	Čantavir	7.178
7	Hajdukovo	2.482
8	Kelebija	2.168
9	Ljutovo	1.181
10	Mala Bosna	1.245
11	Mišičevo	446
12	Novi Zednik	2.848
13	Stari Zednik	2.230
14	Šupljak	1.310
15	Gornji Tavankut	1.381
16	Donji Tavankut	2.631
17	Višnjevac	639
UKUPNO:		40.650

Izvor: Strategija ekonomskog razvoja Opštine Subotica.

Tabela broj 4. Pregled kretanja broja korisnika penzija po vrsti penzija u periodu 2002 - 2006.

VRSTA PENZIJE	2002	2003	2004	2005	2006
STAROSNA	12.261	12.288	12.431	12.766	13.393
INVALIDSKA	11.479	11.052	10.674	10.194	9.856
PORODIČNA	6.581	6.522	6.471	6.358	6.363
POLJOPRIVREDNA					
SVEGA	30.321	29.862	29.576	29.318	29.612

Izvor: Diplomski rad Ćuk Bojane - PIOR . Strana broj 15.

Tabela broj 5. Raspon penzija u Opštini Subotica (decembar 2006.)

VISINA PENZIJE (DINARA)	BROJ KORISNIKA			
	STAROSNA	INVALIDSKA	PORODIČNA	POLJOP.
Do 4.000,00	223	104	98	
4.000,00 - 6.000,00	137	82	788	
6.001,00 - 8.000,00	857	1.297	1.138	
8.001,00 - 10.000,00	707	1.266	1.414	
10.001,00 - 12.000,00	2.431	1.920	1.107	
12.001,00 - 14.000,00	1.717	1.422	733	
14.001,00 - 18.000,00	3.310	2.100	646	
18.001,00 - 22.000,00	1.873	883	257	
22.001,00 - 26.000,00	968	400	121	
26.001,00 - 30.000,00	528	203	35	
Više od 30.000,00	642	179	26	
UKUPNO	13.393	9.856	6.363	

4.724

Izvor: PIOR Subotica.

II. Zaposlenost- nezaposlenost. Broj zaposlenih (ispitivanje na uzorku od 1000 stanovnika) u preduzećima, ustanovama, zadrugama i drugim organizacijama opao je za 33,44%.

Uočena su velika odstupanja u broju i stopi nezaposlenosti koja se mogu objasniti privrednom situacijom regiona i opštine, i procesom privatizacije. Proces racionalizacije praćen je otkazima zaposlenih i povećanjem broja nezaposlenih. Negativna kretanja stope zaposlenosti pokazuju da su neke kategorije stanovništva, naročito mlade generacije, dospjele u opasnu zonu egzistencijalne ugroženosti.

- 4 -

Smanjenje nezaposlenosti je takođe prisutno zbog samozapošljavanja. U nedostatku radnih mesta mnogi se opredeljuju za obavljanje samostalne delatnosti, što predstavlja pozitivnu tendenciju.

Potvrđuje se osnovna prepostavka da jedan od ključnih ciljeva ekonomske politike u narednom periodu treba da bude otvaranje novih radnih mesta.

Treba istaći i sledeće tendencije:

- povećavanje učešća aktivnog stanovništva u gradskom stanovništvu,
- stanovništvo ruralnog područja sve više obezbeđuje svoje životne potrebe iz mešovitih izvora. Žive na selu, jedan deo potreba zadovoljavaju sa raspoloživih minimalnih obradivih površina i sve više se orijentišu na zapošljavanje u drugim delatnostima.

Tabela broj 6. Pregled kretanja zaposlenih u periodu 2000 - 2006.

GODINA	ZAPOSLENI	MUŠKARCI	ŽENE	BROJ ZAPOSLENIH NA 1000 STANOVNIKA
2000	40.134	22.034	18.100	274
2001	40.285	21.875	18.410	276
2002	40.315	22.053	18.262	271
2003	40.581	22.158	18.423	272
2004	46.216	26.390	19.826	313,9
2005	46.664	25.788	20.876	
2006	46.638	26.692	19.946	

Izvor: Diplomski rad Ćuk Bojane strana 9. – fragment.
Nacionalna Služba za zapošljavanje Filijala Subotica

Tabela broj 7. Pregled kretanja nezaposlenih i stope nezaposlenosti u periodu 2000 - 2006.

GODINA	BROJ NEZAPOSLENIH	STOPA NEZAPOSLENOSTI U %
2000	15.759	23,63
2001	16.041	24,05
2002	18.198	26,72
2003	20.717	30,42
2004	21.452	31,50
2005	18.951	27,83
2006	18.230	28,10
2007	* 12.392 * 30.06 2007.	

Izvor: Diplomski rad Ćuk Bojane (* podatak iz materijala OU -LER)Izveštaj o radi za 2006. godinu NSZ- Filijala Subotica

Tabela broj: 8. Starosna struktura nezaposlenih lica na dan 30. 06 2007. godine

Izvor: NSZ- filijala Subotica

STEPEN STRUČNE SPREME	Ukupno	do 18. god.	19. do 25 god..	26. do 30. god.	31.do 40. god.	41 do 50. god.	Preko 50 godina
I	4.639	46	574	448	1.002	1.198	1.371
II	762		48	34	201	243	236
III	3.088		755	423	654	461	795
IV	2.945		462	286	648	962	587
V	127		11	1	10	23	82
VI-1	478		39	84	73	112	170
VI-2	3		1	2			
VII-1	340		7	113	57	67	96
VII-2	9			1	1	1	6
VIII	1			1			
UKUPNO	12.392	46	1.897	1.393	2.646	3.067	3.343
						6.410	

- 5 -

III. Privreda. Društveni bruto proizvod i struktura privrede

Za period od 1991. do 2002. ne raspoložemo podacima o bruto društvenom proizvodu, zato će se koristiti podaci o nacionalnom dohotku. U tom periodu je nacionalni dohodak subotičke opštine za 58% veći od proseka Republike Srbije i za 10% veći od proseka Vojvodine.

Vredno je napomenuti da je krajem posmatranog perioda uočen značajan pad nacionalnog dohotka u odnosu na prosek RS (20,3%) i prosek Vojvodine (2%).

Poznato je da je ukupna privreda Srbije i Vojvodine zabeležila u navedenom periodu pad na nivo od 57% odnosno 46,7% dok je taj pad u subotičkoj opštini još drastičniji i to na svega 43,4% odnosno 44% u odnosu na 1991. godine

Učešće nacionalnog dohotka ostvarenog u industriji je u subotičkoj opštini značajno opao i to nešto više nego u Srbiji, dok je na nivou Vojvodine porastao.

Sektor usluga međutim beleži rast u udelu nacionalnog dohotka subotičke opštine.

Iz gore pomenutog izvodi se zaključak da je zabeležen značajan pad nacionalnog dohotka i nivoa zaposlenosti, kao i da subotička opština nije više snažan industrijski centar što je svakako bila pre posmatranog perioda.

IV. Poljoprivreda. Od ukupne površine opštine Subotica 100.700 ha, 89.000 ha čine poljoprivredne površine. Obradivo zemljište je jedan od najvažnijih prirodnih resursa.

Poljoprivredu Subotice karakteriše postojanje dva organizaciona oblika poljoprivrednih gazdinstava: individualna gazdinstva i poljoprivredna preduzeća. **Individualna poljoprivredna gazdinstva obrađuju 2/3 od ukupnih zemljišnih kapaciteta.** Prosečna veličina poseda je oko 4ha sa većim brojem parcela koje nisu povezane.

U Subotici je prema uredbi republičke Vlade registrovano oko 5.777 porodičnih poljoprivrednih gazdinstava. O broju neregistrovanih gazdinstava sa malim posedima nisu na raspolaganju podaci, kao ni o broju mešovitih gazdinstava čiji vlasnici jednim delom stiču prihode izvan poljoprivrede.

Poljoprivredu Subotice karakteriše proizvodnja voća, povrća, grožđa, industrijskog bilja i stoke. Dualna struktura gazdinstava se odražava i u ovom pogledu. Usitnjena individualna proizvodnja je neorganizovana, neintegrisana i negativno utiče na konkurentnost i efikasnost poljoprivrede. Karakteristična je nedovoljna i zastarela mehanizacija. Broj zaposlenih koji se statistički prati odnosi se samo na preduzeća, a podaci ukazuju na činjenicu da je visok stepen živog rada u poljoprivredi, kako u preduzećima tako i na individualnim poljoprivrednim gazdinstvima, čiji je samo mali broj registrovan.

Poljoprivredno stanovništvo se smanjivalo u odnosu na ukupan broj stanovnika. Karakteristična su mala poljoprivredna gazdinstava koja obrađuju u proseku 4 ha po gazdinstvu. Ovi posedi nisu u mogućnosti da obezbede osnovni nivo egzistencije. Oko dve trećine od ukupnog broja poljoprivrednih domaćinstava raspolaže sa oko jednom trećinom obradivih površina..

Jednoznačnih - validnih i operativno primenljivih podataka vezano za penzionere po osnovu poljoprivrednog osiguranja nismo u mogućnosti prezentovati, obzirom na izuzetno složen sistem praćenja podataka po tom pitanju u Republičkom fondu za PIO poljoprivrednika a što se usložava i sa velikim brojem osoba sa statusom tehnološkog viška i njihovom pozicijom osnovnog osiguranja na bazi posedovanja zemljišne površine.

- 6 -

Tabela 9: Poljoprivredna gazdinstva prema broju odvojenih delova prema ukupno korišćenoj površini zemljišta prema Popisu 2002

SUBOTICA	Gazdinstva prema broju odvojenih delova korišćenog zemljišta					
	Ukupno	sa 1	2-3	4-5	6-9	sa 10 i više
Ukupno	11845	5996	3734	1323	638	154
bez zemljišta	-					
do 0,10 ha	77					
0,11 - 0,50	2511					
0,51 - 1,00	2004					

8.017

1,01 - 2,00	2045						
2,01 - 3,00	1380						

Izvor: RZS

IV. Izbegla i prognana lica – Raseljena lica

Vežano za izbegla, prognana i privremeno raseljena lica koja borave na teritoriji lokalne zajednice, nažalost ne postoji jedinstvena, jednoznačna i tačna evidencija. Postoje konkretni podaci u MUP – Sekretarijatu Subotica, kao i kancelariji Komesarijata za izbeglice – Povereništvo za Suboticu, ali su ti podaci parcijalni i ne odlikavaju stvarnu situaciju po pitanju stvarnog broja i strukture ove ciljne grupe i stoga na njih se nemože oslanjati u kontekstu realnog planiranja potrebnih mera i usluga. Po ovom pitanju se mogu dati samo nažalost paušalne procene.

V. Romi u zajednici.

Prilikom sačinjavanja ovog materijala na raspolaganju imali smo kao jedini zvaničan dokument Popis (RZS) iz 2002. godine.

Tabela broj 10. Ukupan broj Roma u Opštini Subotica

OPIS	UKUPNO	%	MUŠKARCI	ŽENE
Subotica	1.454	100		
Gradsko	1.171	80,54		
Ruralno	283	19,46		

izvor: RZS – popis iz 2002. godine.

Tabela broj 11. Status porodice Roma u Opštini Subotica.

REDNI BROJ	OPIS STATIUSA PORODICE	BROJ
1	Interno raseljeno lice	325
2	Izbeglice	1
3	Stalno naseljeni - starosedeooci	198
4	Privremeno naseljeno	38
5	Drugi status	3

Izvor: Baza podataka ECR - 2005. godina.

- 7 -

Tabela broj: 12 Zaposlenost Roma (i po polnoj strukturi)

REDNI BROJ	KARAKTER ZAPOSLENOSTI	OTAC	MAJKA	SVEGA
1	Redovno (stalno) zaposlenje	10	2	12
2	Povremeno,sezonsko zaposlenje	107	16	123

3	Samostalna delatnost	19	6	25
4	Nezaposleni	370	380	750
5	Drugo	2	0	2
SVEGA:		508	404	912

Izvor: Baza podataka ECR - 2005. godina.

Tabela broj: 13. Nivo obrazovanosti Roma (i po polnoj strukturi)

REDNI BROJ	NIVO OBRAZOVANOSTI	OTAC	MAJKA	SVEGA
1	Bez osnovnog obrazovanja	179	364	543
2	Sa nezavršenom osnovnom školom	151	78	229
3	Sa završenom osnovnom školom	120	73	193
4	Srednja škola	51	19	70
5	Viša škola	3	0	3
6	Fakultet	1	0	1

Izvor: Baza podataka ECR - 2005. godina.

Tabela broj: 14. Pregled broja korisnika osnovnih prava iz socijalne zaštite.

REDNI BROJ	OSNOVNOG PRAVA	BROJ
1	Dečji dodatak	363
2	MOP	320
3	Tudja nega i pomoć	3

Izvor: Baza podataka ECR - 2005. godina.

Iz prethodnih podataka možemo zaključiti da je veća koncentracija roma u gradskom području dok je njihovo prisustvo u ruralnom području znatno manje.

Svi drugi navedeni statistički podaci odlikavaju jedno relativno teško stanje populacije po svim pitanjima vezano za opšte uslove življenja u lokalnoj sredini.

Posebno se moramo baviti **UKUPNIM brojem roma u lokalnoj zajednici jer podatak dobijen popisom ne odlikava stvarno stanje. Naime, veliki broj Roma se „NIJE IZJAŠNJAVAO „ kao rom već kao pripadnik drugog većinskog naroda ili pripadnik neke druge nacionalne manjine. Ova činjenica je u potpunosti iskrivila realnu sliku stanja.**

Obzirom da je romska populacija (po popisu iz 2002. godine) inkorporirana u sve segmente statističke obrade ukupne populacije lokalne zajednice, i posmatranih oblasti, njihov položaj se mora posmatrati prvenstveno u sklopu ukupnih stanja i situacija u oblasti siromaštva i nezaposlenosti.

Ipak moramo imati u vidu jasnu činjenicu da su navedeni podaci „NETAČNI“ iz napred već navedenih razloga i da pitanje planiranja mera i usluga ciljano za ugroženu romsku populaciju moramo sagledavati i na bazi izvedenih i iskustvenih podataka .

SWOT ANALIZA

Tema analize : **smanjenje siromaštva**

UNUTRA	SNAGE	SLABOSTI
	<ul style="list-style-type: none"> -Ljudski i materijalni resursi -Razvijenost ustanova soc. Zaštite. -Razvijenost struktura NGO i njihovih aktivnosti. -Tradicija karitativnog i humanitarnog rada -Inovativnost programa -Transparentnost u radu Potencialni donatori iz inostranstva. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jezičke barijere sredine -Nedovoljno iskorišćeni realni resursi NGO -Slaba saradnja između NGO na planu zajedničkih programa za smanjenje siromaštva. -Nepoznavanje ili slabo poznavanje stranih jezika (zbog komunikacije sa potencijalnim donatorima iz inostranstva). -Nedostatak licenciranja odnosno razvrstavanja NGO od strane lokalne vlasti u cilju definisanja i identifikovanja konkretnih programskih partnera. -Nema jasnih kriterijuma za podršku i radu NGO u opštinskom budžetu. -Nedostatak sredstava za inovativne programe -Velika zainteresovanost svih struktura u nadgradnji za sredstva iz opštinskog budžeta. -Nedovoljna orijentacija i nedovoljna osposobljenost za konkurisanje prema drugim izvorima finansiranja -Nedovoljno iskustvo i znanje za upravljanje sa procesima u soc.zaštiti od strane vodećih kadrova. - Nepostojanje definisanih i jasnih protokola međusektorske saradnje i nedovoljna medjusobna informisanost. -Nedovoljna informisanosti javnosti o mogućnostima koje pruža sistem -Ne postoje standardi i normativi usluga
SPOLJA	MOGUĆNOSTI	PRETNJE
	<ul style="list-style-type: none"> - Primeri dobre prakse iz okruženja -Reformski programi države i usvojena Strategija o smanjenju siromaštva. -Rastući privatni biznis sektor 	<ul style="list-style-type: none"> -Politicizacija problema -Politički i drugi interesni uplivi u funkcionisanje institucija socijalne zaštite. NGO -Politička nestabilnost u širem smislu -Nedosljedno poštovanje zakona , novi Zakoni -Ne postoje standarda i normativi usluga -Nezapočet proces standardizacije kvaliteta (ISO...)

tema analize : **smanjenje nezaposlenosti**

UNUTRA	SNAGE	SLABOSTI
	<ul style="list-style-type: none"> -Strategije zapošljavanja. -Strategija za LER -Razvoj i jačanje privatnog biznis sektora. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jezičke barijere sredine. -Starosna i kvalifikaciona struktura nezaposlenih. -Posledice (kratkoročne i dugoročne) privatizacije i tranzicije . -Realno mali rast novo otvorenih radnih mesta. -Slabosti u inspekcijskom nadzoru zapošljavanja. -Nemotivisanost nezaposlenih da sami TRAŽE zaposlenje. -Nema jasnih kriterijuma u opštinskom budžetu za podršku povećanja zaposlenosti ciljnih grupa iz ove sfere u lokalnim programima. -Nedostatak sredstava za inovativne programe zapošljavanja -Nedovoljno iskustvo i znanje za upravljanje sistemom zapošljavanja u tranzicionim procesima. -Nivo informisanosti javnosti o mogućnostima koje pruža sistem odnosno NSZ.
SPOLJA	MOGUĆNOSTI	PRETNJE
	<ul style="list-style-type: none"> -Regionalna, medjunarodna saradnja i 	<ul style="list-style-type: none"> -Politicizacija problema nezaposlenosti.

programi -Primeri dobre prakse iz okruženja -Reformski programi države -Rastući privatni biznis sektor	--Politička i ekonomska nestabilnost -Nedosledno poštovanje zakona , novi Zakoni -Spor proces standardizacije u oblasti nezaposlenosti.
---	---

- 9 -

Hipotetički zaključak vezano za OPIS STANJA :

Siromašnim se mogu definisati na osnovu metodologije utvrđeno u Strategiji smanjenja siromaštva Republike Srbije i na osnovu pozitivnih zakona iz oblasti osnovnih prava socijalne zaštite sledeći:

<i>Stari iznad 65 godina čiji broj iznosi</i>	<i>23.553 osobe</i>
<i>Penzioneri čija primanja su do 8.000 dinara</i>	<i>4.724 osoba</i>
<i>Zemljoradnici sa zemljom do 3 hektara</i>	<i>8.017 osoba</i>
<i>Nezaposleni iznad 40 godina starosti (50% NKV)</i>	<i>6.410 osoba</i>
<i>Izbegla i prognana lica</i>	<i>500 osoba (procena !!)</i>
<i>Raseljena lica</i>	<i>2.500 osoba (procena !!)</i>
<i>Više članove porodice (sa više od 5 članova porodice)</i>	<i>? osoba (procena!!)(naknadno CSR)</i>
<i>Korisnici MOP-a (nosioc + članovi porodice)</i>	<i>3.911 osoba</i>
<i>Pojedinci neobuhvaćeni statističkim podacima organa ili popisom RZS iz 2002. godine</i>	<i>1.000 osoba (procena !!)</i>

Svega SIROMAŠNIH (?): 50.615 osoba

Ukupan broj korisnika mera i usluga (osnovnih kao i proširenih prava) su utvrđeni u tabeli broj : 13. (Prava koja se finansiraju iz budžeta Opštine ili ih obezbeđuju druge NVO – Udruženja građana-Vidi materijal sa treće sednice strana 9.) a taj broj čini

Svega KORISNIKA (?) 28.200 osoba

Ovi podaci se moraju posmatrati sa visokim stepenom rezerve prema validnosti iz razloga što su numerički pokazatelji u materijalu statistički "nekorisni" obzirom da ne daju osnov za komparaciju zbog nejednačnosti vremena i načina nastajanja posmatranja događaja.

Drugo, u socijalno zaštitnim funkcijama vrlo često dolazi do preklapanja identiteta korisnika (MOP,DD i tabela broj13. Operativni dokumenti sektorijalne grupe) koji participiraju u više različitih navedenih kategorija siromašnih i istovremeno ostvaruju i koriste više različitih osnovnih i proširenih prava

Na bazi iznetog, radna grupa definisala je sledeće ciljne grupe:

1. Stari iznad 65 godina
2. Penzioneri čija su primanja do 8.000 dinara
3. Zemljoradnici sa zemljišnim posedom do 3 hektara
4. Nezaposleni sa evidencije NSZ iznad 45 godina starosti
5. Više članove porodice (sa više od 5 članova porodice)

- 10 -

Ukupna materija separata vezano za siromaštvo i nezaposlenost svoje uporište nalazi u odrednicama nacionalne strazegije za smanjenje siromaštva koju je usvojila Vlada Republike Srbije.

Strategijom je, kao osnovni cilj , postavljeno smanjenje siromaštva u Srbiji, NA POLOVINU BROJA SIROMAŠNIH DO 2010. GODINE

Pri tome, glavne preporuke , odnosno **STRATEŠKI PRAVCI** koje će omogućiti dostizanje ovog cilja SSS su :

Stub 1. Dinamičan privredni rast i razvoj sa naglaskom na otvaranje novih radnih mesta u privatnom sektoru.

Stub2. Sprečavanje pojave novih kategorija siromašnih odnosno novog siromaštva kao posledice restrukturiranja privrede, i racionalizacija državne uprave.

Stub3. Efikasna primena postojećih i definisanje novih mera i aktivnosti direktno usmerenih na najsiromašnije i socijalno ugrožene grupe (deca, stari, osobe sa invaliditetom, izbeglice, interno raeljena lica, Romi, ruralno stanovništvo i neobrazovani), i to posebno u najmanje razvijenim područjima.

U 2006. godini u Srbiji je 8,8 % (* oko 616.000 lica) stanovništva klasifikovano kao SIROMAŠNO, obzirom da je njihova potrošnja po potrošačkoj jedinici u proseku bila niža od linije siromaštva , koja je iznosila 6.221,00 dinara mesečno po potrošačkoj jedinici.

Indeks siromaštva stanovništva koja živi van gradova bio je skoro dva i po puta veća od indeksa siromaštva gradskog područja (13,3 % prema 5,3 % respektivno).

Slična situacija je i u Vojvodini čiji je indeks siromaštva nešto ispod nacionalnog proseka.

Kada se siromaštvo posmatra prema veličini domaćinstva,**najugroženija su domaćinstva sa šest i više članova (rizik siromaštva iznosi 96,0 %)

Posmatrano prema godinama starosti, najveći procenat siromašnih je medju decom do 18. godina starosti (oko 12 %) a njihov rizik od siromaštva je bio je za gotovo tgrećinu veća od proseka populacije. Ona čini 23,7% od ukupnog stanovništva i skoro trećinu od ukupnog broja siromašnih.

Sledeća kategorija sa nadprosečnim rizikom siromaštva su stara lica (65. godina života i iznad). Naime 10 % starih lica zivelo je ispod linije siromaštva od 6.221 dinara po potrošačkoj jedinici, pa je njihov realni rizik siromaštva bio za 13,3 % veći u odnosu na prosek populacije.

Visok rizik siromaštva imaju i domaćinstva gde je nosilac razveden i ona iznosi 12,4% što je nešto iznad prosečnog.

Visok rizik siromaštva imaku i domaćinstva gde je nosilac domaćinstva sa nezavršenom osnovnom školom.

Značajanom riziku siromaštva su bila izložena domaćinstva čiji glavni izvor prihoda potiče od poljoprivrede. Njihov indeks siromaštva je 11,5 % i oni čine 15,2 % siromašnih.

- 11 -

DEFINICIJA STRATEŠKIH DILEMA (strateški sporna pitanja):

U toku izrade analize o stanju i potrebama g radjana kao i SWOT analize, uočeni su neki od problema i dilema koji bi mogli da imaju uticaja na planiranje razvoja socijalne zaštite u lokalnoj zajednici.

Uočene probleme smo definisali kao strateška sporna pitanja i to:

1. Da li postojeći kapaciteti lokalne samouprave mogu da odgovore na potrebe gradjana ?
2. Da li kapaciteti lokalne samouprave, institucija soc. zaštite i NGO mogu da podržavaju potreban nivo aktivnosti na duži vremenski period?
3. Kako obezbediti finansijska sredstva za realizaciju inovacije i proširenje broja korisnika proširenih prava?

DEFINICIJA STRATEŠKIH PRAVACA:

Na osnovu definisanih strateških spornih pitanja, određeni su i strateški pravci razvoja socijalne zaštite i to

:

1. Dinamičan privredni rast i razvoj sa naglaskom na otvaranje novih radnih mesta u privatnom sektoru.
2. Sprečavanje pojave novih kategorija siromašnih, odnosno novog siromaštva kao posledice restruktuiranja privrede, i racionalizacija lokalne uprave i institucija pod ingerencijom istog.
3. Efikasna primena postojećih i definisanje novih mera i aktivnosti direktno usmerenih na najsiromašnije i socijalno ugrožene grupe , i to posebno u ruralnim područjima.

DEFINICIJA STRATEŠKIH CILJEVA:

Iz napred obradjenih podataka i analiza, Sektorijalna radna grupa jednoglasno definiše sledeće strateške ciljeve za period 2007 - 2012 godinu.

1. Kvalitativno i kvantitativno poboljšanje – unapredjenje postojećih oblika mera i usluga,
2. pronalaženje novih oblika i vidova usluga,
3. Smanjivanje siromaštva putem otvaranja novih radnih mesta,

DEFINICIJA STRATEŠKIH ZADATAKA:

Na osnovu analiza stanja i potreba kao i definisanih strateških ciljeva, utvrdili smo za svaki od njih i strateške zadatke i to:

1.
 - Pospješivanje upoznavanja javnosti sa problemima siromaštva (PIAR).
 - Jačanje dostupnosti merama i uslugama stanovništva ruralnih područja.
 - Olakšanje ostvarivanja osnovnih prava po zakonu.
 - Olakšanje ostvarivanje proširenih prava na mere i usluge socijalne zaštite.
2.
 - Utvrđivanje standarda i metodologije praćenja svih ostvarenih oblika mera i usluga u socijalnoj zaštiti od strane institucija i NGO zbog onemogućavanja preklapanja i zloupotrebe tih prava .
 - Kolektivno osiguranje imovine svih korisnika mera i usluga socijalne zaštite od šteta.
 - Participacija ličnim radom korisnika u oblasti proširenih prava.
3.
 - Pospješivanje upoznavanja javnosti sa problemima siromaštva kao produkt nezaposlenosti .

- 12

